

26.april 2006

Kære ligestillings- og retspolitiske ordfører

Jeg skriver til dig, fordi familieminister Lars Barfoeds lovforslag om, at pensioner ikke deles ved skilsmisse efter min bedømmelse er en bombe under kvinders retssikkerhed.

I dag skal alle skilsmisser håndteres i Statsamtet. Her sidder en fuldmægtig og skal sammen med parterne i skilsmisssagen finde ud af bodeling, evt. forældremyndighed og samværsordning, hustrubidrag og den slags. Det er også sådan, at man ikke længere kan søge om fri proces til at få en advokat som bisidder. Kun de, der har penge nok, kan købe sig en advokat. Det siger sig selv, at det er en ulige forhandling, hvis kun den ene part har råd til advokat og den anden ikke – men sådan bliver det altså fra januar 2007 (lov nr. 525 og lov nr. 554 af 24.06.2005).

Nu har regeringen så foreslået (lov nr. 146 af 26.01.2006), at pensioner er særeje ved skilsmisse. Det kan synes ret og rimeligt – hvis det ikke lige var fordi, at mange danske ægtepar har indrettet sig sådan, at manden sparer op til pension, mens kvinden bruger sin løn på de daglige udgifter. Kvinder er dårligere lønnet end mænd, de føder og barsler, de går i højere grad på deltid – og har altså ikke reel mulighed for at opspare samme pension som mændene. Og endelig overser regeringen i lovforslaget, at der stadig er kvinder, der er hjemmegående og under ingen omstændigheder kan spare op til pension. Manden kan således sige farvel og mange tak for den forsørgelse, han har lovkrav på – uden at kompensere for sin kones indsats.

Men det bliver værre endnu. Arvelovskommissionen forventes nemlig at komme med en betænkning om, at ægtefæller som udgangspunkt har særeje i tilfælde af skilsmisse. Står hus, værdipapirer, sommerhus og bil i mandens navn, er det altså hans – også ved skilsmisse.

Alt sammen efterlader kvinderne i Statsamtet, uden udsigt til at få del i hus og andre værdier, der tilfældigvis har stået i ægtemandens navn, uden udsigt til andel i pensionen og alene om at forhandle hustrubidrag, forældremyndighed og bodeling – og uden advokatbistand, for hvem har råd til det, når man ingen værdier har?

Er kvinderne for dumme? Kan de ikke bare gøre sig økonomisk fri af deres mænd? Tjo. Nu er virkeligheden blot, at det stadig er kvinderne, der føder og barsler. Det er stadig kvinderne, der går på deltid eller bliver hjemmegående. Det er stadig kvinderne, der prioriterer familien før arbejdet. Dertil overlader mange, mange kvinder administrationen af den fælles økonomi til deres mænd. Måske ved de ikke bedre. Måske tror de bare (naivt?) på ægteskabet, kærligheden og et gensidigt ansvar for hinanden og fællesskabet. Men er det et argument for at straffe dem økonomisk på et tidspunkt, hvor de i forvejen er på hælene?

Lovene er kommet til i det stille. Efter salamimetoden er man efter min vurdering godt i gang med at skære kvinders retssikkerhed i skiver. Og regeringens lydløse opgør med kvindernes retsstilling kan muligvis blive familiefællesskabets langsomme død. Simpelthen fordi kvinder (og mænd) så først og fremmest skal sørge for sig selv, eftersom indsatsen i hjemmet åbenbart ikke repræsenterer en værdi, der er værd at honorere, hvis familien går i opløsning.

På den anden side er det jo en tanke værd, at hvis kvinderne fratages økonomisk compensation for deres – årelange – arbejde i hjemmet og i stedet kaster sig over karriere og gedigen opsparing til ældre tider, så kan vi jo samtidig afskaffe folkepensionen – lige så stille, forstås.

Kan vi ikke gøre det lidt bedre?

Venlig hilsen
Mette Mygind, advokat
Ret&Råd Fakse

Telefon: 40 31 05 15 eller 56 71 30 25 - mm@fakse.ret-raad.dk